

(به نام ایزد یکتا) (آزمون ترم اول فارسی دهم) زمان: ۷۰ دقیقه

"میاسای ز آموختن یک زمان

ز دانش میفکن دل اندر گمان" (فردوسی)

الف) قلمرو زیبایی (۷ نمره)

۱) معنای واژگان مشخص شده را بنویسید: (۱ نمره)

الف) گفت در این "معرکه" یکتا منم

ب) "شوخ" از خود باز کنیم.

پ) عزمت "ضامن" دوام جهان شد.

۲) هم خانواده واژگان زیر را بنویسید: (۱ نمره)

الف) عادل ب) نقش

۳) نقش دستوری واژگان زیر را بنویسید: (۱/۵ نمره)

الف) عامل "شهری" به خلیفه نبشت که دیوار شهر، "خراب" شده است.

ب) عجایب "نقش" ها سازی سوی خاک

۴) موارد حذف شده را بیابید و نوع حذف را بنویسید: (۱ نمره)

- در این همه سال که با او بودیم، هیچ بیمار نشد: نه سردردی نه پادردی...

۵) نادرستی های املائی را بیابید و درست آن را بنویسید: (۱/۵)

الف) شفق آینه دار نجابتت و فلق محرابی که تو در آن نماز صبح شهادت گذارده ای.

ب) گفتم که "بعد از این به خدمت رسم." و قرض من دوچیز بود: یکی بی نوایی

پ) هم فرغت بود و هم وصلت؛ هم محنت

بود، هم شادی...

۶) از فعل "دیده بودی" با حفظ شخص (مضارع اخباری) و (آینده) بسازید. (۱)

الف) مضارع اخباری:

ب) آینده:

ب) قلمرو ادبی (۵نمره)

۷) در عبارت زیر یک سجع و یک تضاد بیابید و بنویسید: (۱نمره)
در این قصه از حسن سیرت او داد، نه از حسن صورت او داد.

۸) در بیت زیر کدام واژه در معنی مجازی به کار رفته است؟ (۰/۵)
چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت:
زدست بنده چه خیزد؟ خدا نگه دارد

۹) پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید: (۱نمره)
الف) قابوس نامه
ب) اتاق آبی

۱۰) در بیت: "در بر من ره چو به پایان برد
از خجلی سر به گریبان برد"
"سر به گریبان بردن" کنایه از چیست؟ (۰/۵)

۱۱) در بیت: "بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم
تا سختی کمان شما نیز بگذرد"
یک تشبیه و یک کنایه بیابید و بنویسید. (۱)

۱۲) در بیت "علی ای همای رحمت چه آیتی خدارا
که به ماسوا فکندی همه سایه هما را"
واژه ابهام را بیابید و معانی مختلف آن را بنویسید. (۱)

ب) قلمرو فکری (۸نمره)

۱۳) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) تدبیر برادران، بر خلاف تقدیر رحمان آمد. (۰/۵)

ب) هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد. (۰/۵)

پ) از یال و غارب به زیر آمد؛ از پستی پشت گذشت؛ گرده را برآورد. (۱)

ت) خواست کزان ورطه قدم درکشد

خویشتن از حادثه برتر کشد. (۱)

ث) بدان کوش که به هر محالی، از حال ونهاد خویش بنگردی. (۱)

۱۴ بیت: "گل به همه رنگ و برازندگی

می کند از پرتو من زندگی"

به کدام ویژگی چشمه اشاره دارد؟ (۰/۵)

۱۵) مفهوم کلی بیت:

"آب اجل هست گلوگیر خاص و عام

بر حلق و بردهان شما نیز بگذرد"

چیست؟ (۰/۵)

۱۶) در بیت:

"حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست

که آشنا سخن آشنا نگه دارد"

مقصود از "آشنا" ی اول و دوم چیست؟ (۱)

۱۷) در عبارت: "رنج هیچ کس را ضایع مکن و همه کس را به سزا حق شناس باش"

نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی توصیه دارد؟ (۰/۵)

۱۸) در عبارت: "همچون مروارید در دل صدف کج و کوله سالها بسته ماند..."

الف) منظور از "صدف" و "مروارید" کدام است؟ (۱)

ب) "کج و کوله بسته ماند" چه مفهومی دارند؟ (۰/۵)

آرزوی توفیق و سربلندی